

slu §u 322 tr. ř. Podle §u 318 tr. ř. dlužno veškeré zákonné znaky trestného činu pojeti již do hlavní otázky, druhý odstavec §u 323 tr. ř. pak ponechává porotnímu soudu na vůli, by posoudil, které skutečnosti dlužno shrnouti v jedné otázce nebo učiniti předmětem otázek zvláštních. Předpis §u 322 tr. ř. byl by způsobem, zakládajícím zmatečnost podle čís. 6 §u 344 tr. ř., porušen jen tehdy, kdyby porotcům nebyla vůbec poskytnuta příležitost vysloviti se o skutečnosti, mající význam okolnosti přitěžující nebo polehčující ve smyslu §u 322 tr. ř. K tomu nedošlo v souzeném případě, v němž již v eventuelní otázce na zločin zabítí bylo se porotců tážáno, zda jest obžalovaná vinna, že způsobem tamtéž blíže vylíčeným jednala proti svému manželu. Jakmile pak porotcové k otázce té také v tomto bodě odpověděli kladně, byl porotní soud s hlediska nastíněných povšechných právních úvah oprávněn, pokládati touto odpovědí za zjištěno, že se obžalovaná dopustila zločinu zabítí na osobě, k níž jakožto k svému manželu byla ve zvláštním závazku ve smyslu druhé věty §u 142 tr. zák., a uložiti jí v důsledku toho také trest podle vyšší sazby, tamtéž stanovené. Není tudíž zmateční stížnost v právu ani, pokud namítá, že porotní soud svým výrokem učinil zjištění, které podle §u 322 tr. ř. přísluší porotě, zároveň však je zjevno, že také důvod zmatečnosti čís. 12 §u 344 tr. ř. vytyká zmateční stížnost výroku porotního soudu o trestu neprávem. O důvodu zmatečnosti podle čís. 11 téhož §u nemůže pak již z té příčiny býti řeči, že zmatečností tohoto druhu může býti stížen pouze výrok o vině, nikoli také rozhodnutí o trestu. Bylo proto zavrhnouti zmateční stížnost jako bezdůvodnou.

Čís. 2791.

»Zlem« ve smyslu § 2 písm. f) tr. zák. jest zlo, jež je spojeno s konáním neb opomenutím pachatelovým a jímž je postížena osoba druhá, kteréžto zlo se však nepřičítá pachateli k vině, nejsouc jím chtěno a předvídáno; to však nemá nic společného s neznalostí následků, jež má závadné konání neb opomenutí v zápětí pro pachatele v příčině jeho trestní zodpovědnosti.

Vina ve smyslu trestního práva nevyžaduje vědomí o trestnosti závadného jednání.

Osoba čtrnáctý rok věku překročivší jest plně trestně zodpovědna; věkem v době činu hranici § 2 d) tr. zák. jen nemnoho překročivším, slabým rozumem nebo zanedbaným vychováním podmíněná neúplnost rozvoje duševních sil smí dojiti povšimnutí jen při výměře trestu (§ 46 a), 264 a) tr. zák.), ne však při řešení otázky viny.

Telegrafy (zákon ze dne 23. března 1923, čís. 60 sb. z. a n.).

Ustanovení § 18 čís. 1 zákona předpokládá sice jednání úmyslné, nikoliv však dolosní; v subjektivním směru stačí jakkoliv zaviněné jednání proti zákazu zákona; neznalost doby, kdy se má povolení vyžádati, nevyvíňuje (§ 233 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 23. května 1927, Zm I 617/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hradci

Králové ze dne 20. září 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle §u 18 čís. 1 zákona ze dne 23. března 1923, čís. 60 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost dovolává se předně zmatku podle čís. 9 b) §u 281 tr. ř., uplatňujíc, že je dán trestnost vylučující důvod ve smyslu §u 2 písm. f) tr. zák. pro neznalost následků činu. Obžalovaný hájil prý se tím, že nevěděl, že pouhé přechovávání radiotelegrafních součástí je trestným činem, a že nevěděl, že povolení musí býti opatřeno před zřízením úplné radiotelegrafní stanice, domnívaje se, že téprve po jejím zřízení musí žádati za povolení. Je prý pravda, že neznalost zákona neomlouvá, to však předpokládá, by pachatel měl takovou minimální vyspělost, že chápe následek činu, že jest si vědom a může si uvědomiti, že páše zlo. Obžalovaný však, jemuž v době činu nebylo ještě 15 roků, nevykazuje prý pro tento věk takový postřeh životní, který by starší člověk míti musil. Dlužno prý také uvážiti, že jde o zcela nový zákon, největší části obecnstva dosud neznámý. Pro případ, že by se v tom co předneseno, neshledával zmatek podle čís. 9 b) §u 281 tr. ř., uplatňuje stížnost důvod zmatečnosti čís. 9 a) s tím dodatkem, že prý se obžalovanému nedostávalo zlého úmyslu, vyžadovaného k přečinu podle §u 18 čís. 1 zák. ze dne 23. března 1923, čís. 60 sb. z. a nař., jenž jest činem dolosním a předpokládá zlý úmysl, zříditi si stanici radiovou nebo přechovávat součástky bez úředního povolení. Stížnost je bezdůvodná. Dovolávání se důvodu zmatečnosti čís. 9 b) §u 281 tr. ř. je již formelně pochybeno, poněvadž rozsudek vůbec neobsahuje výroku o přiznání nebo nepřiznání některého z důvodů trestnost činu vylučujících nebo rušících, takže schází tu potřebný skutkový podklad, jenž by mohl býti porovnáván se zákonem. Nehledíc k tomu zneuznává stížnost podstatu omluvného důvodu podle §u 2 písm. f) tr. zák. Ve smyslu tohoto ustanovení nepřičítá se konání neb opomenutí za zločin, když zlo povstalo náhodou, nedbalostí nebo z neznalostí následků činu. Zlem míní se tu zlo, jež je spojeno s konáním neb opomenutím pachatelovým (§ 1 tr. zák. . . . »zlo, jež se zločinem je spojeno . . .«) a jímž je postížena osoba druhá, kteréžto zlo se však pachateli jakožto jím nechtěné a nepředvídané k vině nepřičítá. To nemá však nic společného s neznalostí následků, jež má závadné konání neb opomenutí v zápětí pro p a c h a t e l e v příčině jeho trestní zodpovědnosti, jinými slovy s neznalostí trestněprávních následků pro něho, najmě s jeho neznalostí a nevědomostí, že se dopouští trestného činu a zejména trestného činu proti zákonu o telegrafech. Z této příčiny dovolávati se důvodu zmatečnosti čís. 9 b) §u 281 tr. ř. je proto pochybeno.

Není však opodstatněn ani důvod zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. Pokud stížnost klade důraz na mladistvý věk obžalovaného a podmíněný tím nedokonaný ještě duševní vývin jeho a nedostatek pochopení pro trestní závažnost činu, musí poukazy tyto zůstatí bez úspěchu; trestní zákon, jak vyplývá z jeho obecně platných a základních zásad (§§ 1, 2, 3, 233 a 238), předpokládá, že osoba čtrnáctý rok věku svého překročivší má schopnost postřehnouti význam a dosah svého jednání, a

ukládá jí proto plnou trestní zodpovědnost. Věkem mezi 14. a 20. rokem, slabým rozumem nebo zanedbalým vychováním podmíněná neúplnost rozvoje duševních sil, smí dojíti povšimnutí jen při výměře trestu (§ 46 písm. a), 264 písm. a) tr. zák., ne však při řešení otázky viny (viz sb. n. s. č. 183 a j.). Zákon předpokládá tudíž u osob starších čtrnácti roků, že jsou vybaveny takovou mírou soudnosti a schopnosti usuzovací a rozpoznávací, by si uvědomily význam a dosah svého činění v oněch směrech, jež se stanoviska práva trestního mají význam. S hlediska platného zákona a zejména hledíc k ustanovení §§ 3 a 233 tr. zák. je proto neudržitelným názor, že vina ve smyslu trestního práva vyžaduje vědomí o trestnosti závažného jednání. Uplatňuje-li stížnost, že zákon o telegrafech je zákonem zcela novým, většinou lidí neznámým, uplatňuje tím okolnost, jež nemůže obstát před ustanoveními §§ 3 a 233 tr. zák., podle nichž záleží jen na tom, by zákon byl v době činu řádně vyhlášen a účinným, a které jinak nečiní rozdílu ani výjimky. Ani ostatní námitky stížnosti nelze uznati oprávněnými. Ustanovení §u 18 čís. 1 zákona ze dne 23. března 1923, čís. 60 sb. z. a n. předpokládá sice jednání úmyslné, nikoliv však dolosní, v subjektivním směru stačí naopak ke skutkové podstatě plně ať jakkoli zaviněné jednání proti zákazu zákona (§ 238 tr. zák.). Takové zavinění nalézací soud u obžalovaného předpokládá a vysvětluje i ze samotného zodpovídání se obžalovaného. Doznává v podstatě, že měl vědomost o tom, že ke zřízení a přechovávání radiotelegrafu je zapotřebí úředního povolení. Jeho omluva, že chtěl o povolení zakročiti, až bude aparát fungovati, neobstojí, jak správně uvedl již nalézací soud; neboť neznalost doby, kdy se má vyžádati povolení, totiž již před zřízením telegrafu, jest právním omylem, záležejícím v neznalosti zákonné náležitosti, kterýžto omyl však podle §u 233 tr. zák. neomlouvá. Bezdůvodnou zmatečnou stížností bylo proto zavrhnouti.

Čís. 2792.

Telegrafy (zákon ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. na rok 1924).

»Přechováním« podle druhého odstavce § 3 zákona rozumí se všechny případy, kdy osoba fysická nebo právnická má u sebe radiotelegrafní (radiotelefonní) zařízení; nevyžaduje se, by ten, kdo ono zařízení u sebe má, byl jeho majitelem a by měl úmysl používatí je k vlastnímu prospěchu a nabytí nad ním skutečné moci.

(Rozh. ze dne 23. května 1927, Zm I 136/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečnou stížností státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Hoře Kutné ze dne 5. února 1927, jímž byl obžalovaný podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin podle §u 24 odst. první zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. na rok 1924, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a uznal obžalovaného vinným že v říjnu